

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Lwowa. —

C. K. Rząd krajowy ogłosił następujące
U w i a d o m i e n i e.

I. Dnia 9go Czerwca. b. na jarmarku w Gród-ku rozdano ze strony Urzędu cyrkulowego Lwowskiego nagrody za przychów najpiękniejszych koni po stadnikach skarbowych osobom następującym: a) za najpiękniejsze źrebce: Janowi Ohlinger kolonistcie z Dornfeldu Państwa kameralnego Szczerzeckiego, Józemu Bisanz kolonistcie z Rosenberga, Państwa Szczerzeckiego, i Ignacemu Kowakowi poddanemu z Jaryczowa, każdemu po 6 Cz. Zł. w złocie; b) za najpiękniejsze klaczki: Adamowi Dorringer i Filipowi Achermann kolonistom z Winnik, Piotrowi Lang z Dornfelda Państwa Szczerzeckiego, Janowi Mark kolonistcie z Einsiedel i Janowi Hoch kolonistcie z Reichenbach Państwa Szczerzeckiego, nakoniec Wilhelmowi Merianowi kolonistcie z Burgthal Państwa Janowskiego, każdemu po 6 Cz. Zł. w złocie.

II. Za przychów najpiękniejszych źrebców i klaczek po stadnikach skarbowych tudzież za najpiękniejsze bydło rogate, rozdano na targu w Bochnii dnia 24. Czerwca r. b. następujące nagrody: 1.) Za najpiękniejsze źrebce poddanym: Błażejowi Zacharowi z Niedzieliska, Wojciechowi Staniszewskiemu z Lastawic i Mikołajowi Korneckiemu z Grodkowic, każdemu po 20 dukatów w złocie; 2) za najpiękniejsze klaczki: Kazmierzowi Adamskiemu z Liptaru, Janowi Gutowi z Kolanowa, Józefowi Regetz, z Wielkiej Wsi, Józefowi Stokłowi z Kolanowa i Janowi Kasiemiu z Wieniawy, każdemu po 6 dukatów w złocie; 3) za najpiękniejsze byki poddanym: Jerzemu Marx z Maykowic, Janowi Schimscheiner z Boguczyce i Janowi Mikulskiemu ze Starego Wisznica, każdemu po 12 ZR. w M. K.; nakoniec 4) za najpiękniejsze krowy: Janowi Germandowi z Wójtostwa, Stanisławowi Smaydzie z Bochnii, Onafremu Stachowiczowi z Podwodzra, Piotrowi Korneckiemu i Ludwikowi Rupertowi z Trinitatis i Jerzemu Bauerowi z Wójtostwa, każdemu po 8 ZR. M. K.

— Z Wiednia. —

N. Pan najwyższem swoim postanowieniem z d. 5. z. m. uwolnione przy urządzie wojen-

nym płatniczym prowincyi niższej Austrii miejsce płatnika wojskowego raczył najtęskawiej dać Franciszkowi Arnold Kontrolorowi umieszczonemu dawniej we Lwowie przy urządzie wojskowym płatniczym. (G. W.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Indyje Zachodnie.

W d. 10. Czerwca otworzone zostało drugie posiedzenie trzeciego prawodawstwa Izby reprezentantów następującą mową Prezydenta Rzeczypospolitej Hajty, Jenerała Boyer: »Obywatele reprezentanci! Zawsze mam mocne akontentowanie, gdy przy otwarciu Kongressu widzę zbliżający się czas, w którym wspólnie z członkami prawodawstwa, naradzać się mam w wielkich interesach państwa. — Z boleścią namienić muszę, iż od czasu ostatniego posiedzenia pokój spokojnych obywateli był na chwilę przez pewne buntownicze zamachy przerwany. Jednakże z ukontowaniem mojem mogę oświadczyć, iż duch publiczny wśród owych nieszczęsných okoliczności objawiał się gorliwie za utrzymaniem istniejącego porządku. A jeżeli względem stałości woli narodowej może być jakaś wątpliwość, tedy rezultat zaszytych wypadków musi wzmacniać przekonanie, że budowa wolności i niepodległości Hajty niczem na przyszłość nie będzie zachwiana. — Ja z mojej strony, zawsze swoim obowiązkom wierny, wszystkich sił przez rzetelność nakazywanych używając, aby zapłacić dług który zaciągnęliśmy względem Francyi, nieprzestawałem wszakże nigdy bronić honoru i praw Hajty. Ogłosiłem i starałem się utwierdzić tę niezłomną zasadę, podług której prawdziwie niepodległy naród nie może być wbrew swojego interesu zmuszanym, nadawać i przyznawać nazawsze wyłączne przywileje na korzyść handlu Mocarstwa obcego. Względnie tego ważnego punktu postanowiono, iż jeżeli dalsze wzajemne korzystne umowy nastąpią, po upłynieniu 1850 r. handel wszystkich narodów z nami, oparty będzie na zasadzie zupełnej równości. Muszę wam wynurzyć zdanie moje względem nadwyzeczajnych podatków, które w skutek ciężkich czasów były nakazane. Doświadczenie okazało nam widocznie, że ten podatek dla wielkiej liczby obywateli był uciążliwym. Sposób użyty dla rozszerzenia onegoż dał

także powód do nadużyć. Ponieważ złe jest uznane, przeto konieczność nakazuje przyjęcie innego środka. — Nagłeni okolicznościami, wydaliśmy jak wam wiadomo pewną ilość pieniędzy papierowych. Przyjęcie tego środka przez publiczność przeszło moje oczekiwanie, a częstokroć wybieranie tych pieniędzy papierowych, niedawno przez rząd nakazane, dowiodło, iż zawsze największem mojem było usiłowaniem odpowiedzieć zaufaniu, którem mię naród udarzył. — Obywatele! Pozostaje mi jeszcze okazać swoje ukontentowanie, iż jestem w stanie powiedzieć, że porządek i bezpieczeństwo tak w miastach jakoteż po wsiach pomimo opłakanych skutków wielkiej posuchy i orkanu, które z kolei po sobie następując kraj zniszczyły, i pomimo kłopotu, jaki zmniejszenie się cen naszych wyrobów za granicą sprawiło, nietylko nie ucierpiały ale nawet nabyły statości. Dalej wieszować sobie możemy szczęścia z powiększenia się ludności i ze wzrostu oświaty publicznej. Zład możemy sobie tuszyc, iż przy boskiej opatrności, Rzeczpospolita będzie i w przyszłości tak szczęśliwą jak była dotąd w powędzeniach swoich. W tém oczekiwaniu i polegając na waszem patriotyzmie oświadczam, że na mocy konstytucyi posiedzenie Izby reprezentantów jest otworzone.

Od czasu posiedzeń żadna jeszcze uchwała nie została ogłoszona. Według wieści wiarygodnych uchwalono, że flaga Hajtycha dla przywozu i wywozu używać ma praw narodów największe korzyści mających. Podobnie uchwalic miano względem patentów. Hajcianie i cudzoziemcy począwszy od 1. Stycznia p. r. niemoga stałemu nlegać patentowi. W miejscu tego będzie opłata po 1/2 procentu na przywóz według taryfy celnej i w stosunku interesów, które każdy może prowadzić. Konkurencja będzie przeto ułatwioną, w handlu nastąpi pewna równowaga, i finanse będą się mogły polepszyć. Względnie innych ulepszeń, których się spodziewamy, potrzeba dać Izbie czas, aby skutki i konieczności onej rozpoznała. Mowią nawet o przejrzaniu samej konstytucyi.

(D. A.)

Zjednoczone Stany Ameryki północnej.

Gazeta Washingtonska wyraża się względem Jenerała Jacksona w sposobie następującym: »Kilka Dzienników w Richmond, Albany i Nowym Yorku, idące z sobą w zapasy dla bronienia sprawy wojskowego kandydata do godności Prezydenta, były przed kilką laty jego otwartymi przeciwnikami. W istocie, kiedy sobie przypomniemy zdania z jakimi się względem niego objawiały, i kiedy przypuścimy najmniejszą uczciwość w ich tegoczesnem postępowaniu, zatem usiło-

wanie ich, aby go widzieć wybranym na Prezydenta, jest najszaradniejszym spiskiem przeciwko powszechnej wolności, jaki kiedy świat widział. Ich broń chociaż bez krwi przelewu wymierzona jest przeciwko nerwom życia ich ojczyzny. Jakże pod owczas przemawiały do czytelników swoich o publicznym charakterze Jenerała Jacksona? Niemowityż, iż w roku 1815 okazał taki charakter, który spodziewać się każe, że wola jego będzie prawidłem jego czynności? że cały jego sposób myślenia nieusposobia go do tego wysokiego urzędu, którego pragnie? Że nie ma nic przed oczyma tylko wojnę? iż nie umie wyklądać praw, jak się należy, i że zład niemożna mu poruczać tak obszernej władzy, jaka jest Prezydenta Zjednoczonych Stanów? iż wjakiem bądź obow, i wszystko odda pod prawa wojskowe? Nie mówilze jeden z Dzienników, iż niemożłoby większe nieszczęście spotkać kraj, jak wybor człowieka do godności Prezydenta, który pogardza ustawami, konstytucyją, przyjaciółmi i zasadami? — Wszystko to mówili owi skonfederowani politycy o charakterze człowieka, dla którego czynią teraz co sił, aby go wynieść na urząd, do którego go wrpzdolnym bęć glosili. Prawda, że się sprzeciwiamy wyborowi Jenerała Jacksona na Prezydenta; czyniliśmy to według naszego najlepszego przekonania, i zawsze tak czynić będziemy; lecz nigdy nie powstawaliśmy przeciwko niemu tak, jak jego terazniejsi apoligiści. Jeżeli ci tedy przeciwko swojemu najlepszemu przekonaniu polecają w tej chwili człowieka na Prezydenta, o którym przepowiedali, iż będzie nieszczęściem dla kraju, nie dowodzą przeto, że chcą nieszczęścia dla swojej ojczyzny? Niechaj stają w swojej obronie, jeżeli zdołają!

(D. A.)

Brazylija.

Podług najnowszych wiadomości odebranych w Londynie z Brazylii (do 22. Czerwca) zdarzyl się znowu w d. 12. Lipca w Rio-de-Janeiro krwawe sceny między pułkami zagranicznymi a wojskiem z czarnych złożonem. Niemcy i Irlandczycy niekoptenoi z obchodzenia się z nimi, zebrali się na rynku i strzelali do wszystkich przechodzących. Prawie wszystkie wojska Brazylijskie wyruszyły przeciwko nim, i po kilku wystrzałach działowych i z broni ręcznej zmusiły ich cofnąć się do koszar, gdzie cudzoziemcy otrzymawszy przyrzeczenie, że będą mogli wyjść ze służby, poddali się; poległo ich 50 do 60; strata Brazylijanu niewiadoma. Dnia następującego zbuntowali się także cudzoziemcy w koszarach St. Christopho i Freya Vermelha, leca

przrzeczeniem Césarza prędko zostali uspokojeni. Mnóstwo okien i drzwi powybijano i życie wszystkich europejskich jest w niebezpieczeństwie, ponieważ czarni mocno rozjatrzeni.

List z Rio d. 14. t. m. pisany, donosi iż tameczny bank wstrzymał swoje wypłaty, ponieważ rząd winien mu cztery piąte części będących w obiegu banknotów. Mianowana jest Komisya, która pod przewodnictwem Ministra skarbu rozpoznac ma interesa banku. Podług innych wiadomości mówią tylko o reformie banku, przy czém odkryto, że jeden z wyższych płatników zrobił 40 do 50,000 fr. deficit; poczem odebrał sobie życie.

Buenos - Ayrejszykowie wzięli w niewolę 600 korpus Brazylijczyków. Wojsko Brazylijskie utraciło energiją, ponieważ nieprzyjaciele przewyższają ich w sile i karności. Główna kwartela Jenerała Lecor była prawie 30 Legoas od Rio-Grande oddalona. (G. W.)

Hiszpanija.

Z Madrytu donoszą pod d. 4. Sierpnia: D. 29. Lipca opuścili Królestwo Ichmość Valladolid, przybyli tegoż samego dnia do Mediny del Campo, a dnia następującego stanęli w Santa Maria de Nieva, doład JJ. KK. WW. Infanci i Infantki na przeciw nich wyjechali, i gdzie oprócz Infantów, synów Infanta Don Francisco de Paula zabrały się wszystkie Członki rodziny królewskiej. Wys. jeszcze tego wieczora powrócili do St. Ildefonso, aby d. 31. Lipca Królestwo Ichmość tamże przyjąć.

Dziennik Kadyzski umieścić następujący list datowany z Hawaury d. 13. Czerwca:

Admirał Laborde ma zamiar z okrętami liniowymi: Guerrero i Laberano i fregatą Iberiją, wypłynąć przeciwko wojsku pod zastoną fregaty Restauration, które z półwyspu do Kuby posłano. Fregata Lealtad powróciła wczoraj z podróży, w którą się przed miesiącem udała.

Brygi: San Fernando, Hercules i Reina Amalia, wyjdą w tych dniach pod żagle dla polowania na bryg powstańców Bravo, który nam niedawno zabrał trzy statki nadbrzeżne.

Okręt Aretosa jest teraz uzbrajany, aby pewną liczbę okrętów kupieckich odprowadził do półwyspu.

Przed kilką dniami zawinął tu Angielski okręt pocztowy z Vera Cruz, wiozący podróżnych i 350,000 Hiszpańskich piastrow.

Osoby zaplątane w ostatnie Meksykańskie powstanie (zwane powstaniem Jenerała Bravo) zostały wygnane do Acapulco na galiocie, która do Chili popłynęła.

Wyrok z d. 30. Kwietnia dotyczący się wygnania Hiszpanów z portów południowych i zachodnich, został niejako umiarkowany i to w tym sposobie, że wygnani Hiszpanie mogą teraz płynąć dokąd zechcą.

Okręt Azyja stał w Vera Cruz, lecz dla braku pieniędzy nie mógł być uzbrojonym, i w takim stanie znajdowała się fregata Libertad. (G. W.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

Gazeta nądworna donosi o mianowaniu Hr. Belmore Wielkorrhządzą Jamaiki, a Jenerała Majora L. Grant Wielkorrhządzą wyspy S. Trojey.

JKWys. Xiążę Klarencyi złożył godność Lorda W. Admirała. Kurjer wyraża się w tej mierze w sposobie następującym:

J. K. Wys. Xiążę Klarencyi złożył godność Lorda W. Admirała, a że nwiadomieniu w tej mierze wydanemu nie towarzyszy oświadczenie JKrólewic. Wysokości, zatem wszyscy nasi współczesni zapuszczali się w takie badania i domysły, jakie właśnie ich politycznym ideom najlepiej odpowiadają. Tymczasem dosyć one są skłonne ganić naszego piewszego Ministra. Jeden z nich mniema, że Xiążę rezygnował swój urząd z niechęci ku dumnemu postępowaniu Jego Xiążęcej Mości i ku jego polityce. Inny sądzi, że Jego Xiążęca Mość pozazdrościł popularności W. Admirałowi. — (Xiążę miałby komuś z żyjących zazdrościć!) Trzeci jest zupełnie przekonany, że Lord W. Admirał złożył swój urząd, ponieważ się tem zgorzono, iż posuwał w urzędach ludzi podług ich wartości i ich służby. (Otożto musi być strasznym występkiem w oczach naszego pierwszego Ministra!) Przytaczamy wszystkie te domysły dla tego tylko, aby okazać ich niedoręczność. Istotna przyczyna nie jest jeszcze wiadoma, ale może być, iż osądzono za potrzebę, aby Naczelnik Admiralicji był Ministrem Gabinetowym, w którymto przypadku J. K. Wys. stósownie do dotychczasowego zwyczaju nie mógł dłużej swoje sprawować urzęd. Lecz powtarzamy, że istotna przyczyna tak mało jest znana, jak następca J. K. Wysokości, lub to, czyli Wydział Admiralicji będzie znowu przywrócony w tym sposobie, jak był przed mianowaniem Xięcia Klarencyi.

Konzul Portugalski, P. F. J. Sampayo, kazał w d. 13. Sierpnia w kawiarni Lloyds oznajmić, iż otrzymał od Ministra spraw zewnętrznych w Lizbonie, Wicehr. Santarem, depesze datowane z d. 28. Lipca, podług których przystań Funchelska na wyspie Madera ogłoszona została za będącą w oblężeniu. Tegoż samego dnia odebrał Prezydent Komitetu w Lloyds list od Lorda Douglas, tej treści, iż w urzędzie spraw zagranicznych odebrano wiadomość o wspomnioną

blokady, którą rząd Portugalski rozporządził. Niektórzy ze znamienitszych kupców handlujących z Maderą, złożyli już wprzód uniżoność swoje Hr. Aberdeen, i prosili go, aby pewny dzień dla pomówienia w tym przedmiocie naznaczył, co jednak przez list wspomniany na nie się nie przyda. (G. W.)

Francya.

Przez depeszę telegraficzną z d. 17. Sierpnia o godz. 8miej rano doniósł Wódz naczelny wojska wyprawy, Jenerał Maison, iż właśnie z pierwszym oddziałem już gotów wyjść pod żagle.

Minister spraw wewnętrznych wyznaczył Kommissyją w celu nagłej reparacyi dróg, jakoteż ukończenia rozpoczętych kanałów, których koszta o wiele wykazy przewyższają; Kommissyja ta ma w tej mierze rządowi właściwie zrobić propozycyje.

Monitor, względem namienionego przedstawienia Biskupów Francuzkich do Króla, dotyczącego się modyfikacyi król. postanowień o szkołach średnich; czyni następującą uwagę: Przedstawienia tego nikt nie podpisał, ponieważ Biskupi bez pozwolenia król. zbierać się nie mogą; Król go nie przyjął i nie przyjmie; przy dawniejszych podobnych przedstawieniach do Króla, bywali Biskupi do tego na rozkaz król. zwoltywni; Król wydane przez siebie postanowienia rozpoznaawszy z dojrzałą rozważką wykonać.

Izba Parów rozpoczęła w d. 15. Sierpnia obrady nad budżetem dochodów r. 1828, i takowy po krótkim rozbiore jeszcze na tém samym posiedzeniu 161 głosami przeciwko z przyjęła.

Znajdujący się jeszcze Członkowie Izby Deputowanych w Paryżu wezwani byli na d. 18. Sierpnia na publiczne posiedzenie, dla posłuchania król. mowy zamykającej tegoroczne posiedzenie Izby.

Wyrok sądu pierwszej instancyi oświadcza, iż nie ma powodu pociągać sądownie odpowiedzialnego wydawcę Gazety Francuzkiej z powodu Numerów, które w d. 6. Sierpnia były zabrane. Prokurator król. odwołał się do Izby oskarżającą sądu król.

Numeru wspomniane Gazety Francuzkiej z d. 6. t. m., dla których wydawca został zaskarżony, były w sposobie zwyczajnym w Paryżu rozdane, i tylko egzemplarze przeznaczone dla Departamentów zabrano na poczie. Oto jest treść artykułów oskarżonych:

«Jeżeli rzucimy okiem na ostatnie siedm miesięcy, tedy rezultaty posiedzeń z r. 1828 dadzą się w ten sposób zebrać: W miejscu Ministrów Króla nastąpili Ministrowie publicznej opinii, t. j.

których dziennikarstwo zepsuło. Mowa o Tronu, dzieło Ministeryjum, ogłaszająca ustawy, przez które powaga królew. miała być zniszczona. Adres dziękczynny Izby, oznaczający godnym pożałowania (*deplorable*) systemat, który dwóch Królów przez lat sześć utrzymywało. Administracyja Króla o oszukanstwo i dowolność oskarżona i opuszczona od tych, których było obowiązkiem onej bronić. Deputowani rojalistyczni przez nadużycie większości głosów wyłączeni. Wybór Prezydenta Izby odjęty Królowi przez kombynacyje wyborn kandydatów do godności Prezydenta. Propozycyja Ministeryjum, aby panowanie komitetu dyrygującego rewolucyji i zniszczenie wpływu administracyji Króla na wybory, zamienić w prawo. Zasada monarchiczna król. upoważnienia w prawie o druku umorzona, rojalizm swojego jedynego środka pozbawiony, aby się przeciwko dziennikarstwu w chwilach niespokojności bronit; nakoniec rozwiózłość druku przez prawodawstwo uświęcona. Wykład ustaw władzy król. odjęty, dla oddania go Izbow. Królew. uposażenie Prorów zamienione w nagrodę narodową i poddane sankcyi prawodawczej. Postanowienie pełne intolercancyi i prześladowania przeciwko religii Państwa, Królowi odjęty wybór przez oskarżenie Ministrów. Ośmdziesiąt milijonów na opłacających podatki jako nadzwyczajnie narzuconych, aby przez wyprawę wojskową na korzyść rewolucyji uzupełniające dzieło ogofocenia Monarchy przez powrócenie ducha wojskowego, rozpocząć. Oto rezultaty ukończonego posiedzenia. Jeżeli Ministeryjum tą drogą postępować będzie, tedy na przyszłym posiedzeniu mało pozostanie do czynienia, aby przywrócić rzeczpospolitę i wystawić oltarze bogini rozumu, jeżeli fakcyjja nie chce raczej zaraz uzurpacyją na miejscu prawości postawić.

Z Marsylii piszą pod d. 7. Sierpnia: Zaraza ospy wciąż grasuje, pomimo pozornego polepszenia. Od dnia 1go Sierpnia umierało tu codziennie po 24 osób, między temi dorosli pięć obojg, którzy wprzód mieli ospę szczepioną. Terazniejsze gorąco niezmiernie przyczyni się wiele do pogorzenia tej choroby. (G. W.)

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy. —

Kurs listów zastawnych,
z d. 23. Sierpnia 1828.

Za sto Złp. w listach zastawnych bez 3ch kuponów, białych.

Przedający żądają Złp. 87 gr. 7 1/2.

Kupujący dają — 86 — 22 1/2. (K. W.)